

Zarządzenie Nr 021.4.1.2014
Kierownika GOPS w Malechowie
z dnia 29.01.2014 r.

w sprawie ustalenia programu profilaktyczno-edukacyjnego z zakresu profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych realizowanych w placówkach wsparcia dziennego gminy Malechowo w latach 2014-2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 154 z późn. zm.) oraz pkt II ust. 1. Uchwały Nr XXXII/339/2013 Rady Gminy Malechowo z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Malechowo na 2014 r.

zarządzam co następuje:

- §1. Ustalam program profilaktyczno-edukacyjny z zakresu profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych realizowanych w placówkach wsparcia dziennego gminy Malechowo w latach 2014-2015 stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.
- §2. Wykonanie programu profilaktyczno-edukacyjnego z zakresu profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych realizowanych w placówkach wsparcia dziennego gminy Malechowo w latach 2014-2015 powierza się koordynatorowi i wychowawcom placówek wsparcia dziennego.
- §3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2014 r.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Malechowie

Zdzisława Kubiak

Program profilaktyczno-edukacyjny z zakresu profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych realizowanych w placówkach wsparcia dziennego gminy Malechowo w latach 2014-2015

WSTĘP

W ostatnim czasie obserwujemy wzrost zachowań agresywnych u dzieci i młodzieży. Niepokojące jest również to, że obniża się skala wieku dzieci, które borykają się z tymi problemami. Narasta też fala przemocy, a jej sprawcami są coraz młodsi ludzie, a nawet dzieci. Agresja staje się zjawiskiem społecznym. Obserwujemy ją na ulicy, w szkole, w domu. Przyczyną takiej sytuacji może być niewystarczający, a nawet drastycznie mały udział rodziców w procesie wychowawczym dziecka, ograniczający się często do zaspokojenia głównie potrzeb materialnych. Zachowania agresywne wśród dzieci nasilają się. Dotyczy to osób, które pochodzą z rodzin niewydolnych wychowawczo, patologicznych, ale nie tylko. Borykają się one z różnymi problemami w rodzinie, szkole, czy w grupie rówieśniczej. Tego typu kłopoty wiążą się z daleko idącymi konsekwencjami (niska samoocena, niepowodzenia w nauce, identyfikacja z grupami nieformalnymi, czasem prowadząca do zachowań na granicy prawa, wyobcowanie, poczucie osamotnienia, brak wsparcia ze strony osób dorosłych, wagarowanie, nieumiejętność zagospodarowania czasu wolnego).

Odbiorcami programu są dzieci i młodzież w tym także wymagające wsparcia i pomocy w związku z licznymi problemami występującymi w ich domach. Niestabilna sytuacja domowa powoduje, że dzieci narażone są na niebezpieczeństwa, są bardziej podatne na uzależnienia, agresje oraz zachowania poza normami społecznymi. Dodatkowym zjawiskiem jest postawa roszczeniowa, postawa wycofania społecznego. Poprzez działania profilaktyczno-socjoterapeutyczne wychowankowie będą mieli możliwość poznać metody radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, reagowania w sytuacjach kryzysowych. Nauczą się rozwiązywać konflikty, jak radzić sobie ze złością, jak wyrażać swoje emocje. Dzięki aktywnym metodom warsztatowym wychowankowie poznają swoje mocne strony, poznają siebie, rozwijają umiejętności interpersonalne, pozwalające na właściwe kontakty z rówieśnikami i dorosłymi. Ponadto nauczą się reakcji i odporności na stres, podejmowania decyzji, twórczości. Bardzo cennym aspektem programu jest funkcja edukacyjno-informatyczna w zakresie profilaktyki uzależnień.

Program profilaktyczno-edukacyjny w placówkach wsparcia dziennego jest skorelowany z innymi programami realizowanymi na terenie gminy Malechowo. Placówki wsparcia dziennego (światlice) realizują zadania opiekuńczo-wychowawcze oraz profilaktyczne wynikające z aktualnego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie obowiązujących w gminie Malechowo. Placówki wsparcia dziennego zostały utworzone w celu wsparcia rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji oraz zapewnienie pomocy rodzinie i dzieciom w sytuacjach kryzysów osobistych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych. Głównym celem programu jest wpłynięcie na zmianę postaw wychowanków wobec siebie i innych w tym poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania.

Najważniejsze zadania świetlicy w realizacji programu profilaktyczno-edukacyjnego to:

- Profilaktyka uzależnień i agresji,
- Prowadzenie zajęć, pogadanek profilaktycznych wspomagających rozwój emocjonalny, poznawczy i społeczny,
- Wskazanie na szkodliwość używek typu alkohol, nikotyna, narkotyki oraz o zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu,
- Pokazywanie perspektyw zdrowego życia i drogi do osobistych satysfakcji bez zażywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- Uczenie wychowanków wzmocnienia własnej wartości, umiejętnego realizowania własnych potrzeb z poszanowaniem drugiego człowieka,
- Współpraca z podmiotami, które mogą pomóc rodzinie w rozwiązywaniu jej problemów.

Działania profilaktyczne w świetlicach będą polegały na:

- Aktywizowaniu dzieci i młodzieży – dostarczaniu pozytywnych przeżyć i wzorców,
- Wspieraniu rozwoju posiadanych przez dziecko zdolności i umiejętności,
- Kształtowaniu pozytywnych kontaktów i relacji interpersonalnych z innymi ludźmi,
- Prowadzeniu wczesnej interwencji w przypadku dzieci i młodzieży z grup wysokiego ryzyka.

I. ZADANIA SZCZEGÓŁOWE I SPOSOBY ICH REALIZACJI

Najczęściej występujące zagrożenia w zakresie uzależnień to następujące czynniki ryzyka:

- Przemoc, agresja, nietolerancja,
- Narkomania, alkohol, palenie tytoniu,
- Słabe wyniki w nauce,
- Zagrożenie niedostosowaniem społecznym (rozpad rodziny, rodziny dysfunkcyjne),
- Środowisko, media i środki informacyjno-komunikacyjne (uzależnienie od komputera, Internetu)

Czynniki ryzyka	Zadania do realizacji	Sposoby realizacji
<p><u>Przemoc, agresja i nietolerancja</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Naciski, namowy, zły przykład kolegów, 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie imprez służących integracji, • Uczenie rozpoznawania nacisków ze strony kolegów, 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie zajęć alternatywnych dla dzieci i młodzieży, • Uczestnictwo w zajęciach socjoterapeutycznych,

<ul style="list-style-type: none"> • Uległość wobec grupy, • Niskie poczucie własnej wartości, • Wulgaryzm językowy, • Zły przykład osób dorosłych, • Wysoki poziom konfliktów w rodzinie, • Brak wiedzy na temat przyczyn zachowań osób z dysfunkcjami rozwojowymi, obawa wobec ich zachowań. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niwelowanie zachowań agresywnych, • Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacji przemocy, • Dostarczanie wychowankom wiedzy na temat sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniami, • Kształtowanie umiejętności samooceny • Kształtowanie postaw tolerancji wobec odmienności; ukazywanie, że „inny” nie znaczy gorszy, • Uczenie zachowań asertywnych, wyrabianie poczucia tożsamości i własnej wartości, wiary w siebie, • Przedstawienie wychowankom instytucji, które zajmują się problemami przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gazetki informacyjne, plakaty, rysunki, rebusy, • Rozwijanie zainteresowań, • Zajęcia wychowawcze: <ul style="list-style-type: none"> ○ Przygotowywanie i organizowanie imprez okolicznościowych z uwzględnieniem tradycji z tym związanych, ○ Zajęcia plastyczne, ○ Zajęcia muzyczne, • Pogadanki: <ul style="list-style-type: none"> ○ Wychowawcze na temat uzależnień i asertywności, • Propagowanie ekologicznego stylu życia: <ul style="list-style-type: none"> ○ Organizowanie licznych zajęć i konkursów o tematyce ekologicznej, ○ Dyskusje, praca w grupach, ○ Uzależnienia od komputera i Internetu, cyberprzemoc, ○ Dostarczanie wiedzy na temat konsekwencji „brania”, picia, palenia, • Zajęcia profilaktyczne: <ul style="list-style-type: none"> ○ Udział wychowanków w zajęciach profilaktyki uzależnień, zachowań agresywnych, przynależności do nieakceptowalnych społecznie subkultur młodzieżowych, radzenie sobie w trudnych sytuacjach przemocy rówieśniczej, ○ Indywidualne rozmowy wychowawcze z dziećmi i młodzieżą dotyczące korygowania niewłaściwych form zachowań ○ Dostarczanie wychowankom wiedzy na temat sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami • Spędzenie czasu wolnego: <ul style="list-style-type: none"> ○ Organizowanie wyjazdów i wycieczek,
<p><u>Narkomania, alkohol, palenie tytoniu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Moda na branie, palenie i picie • Brak umiejętności zachowań asertywnych, • Uległość wobec grupy • Niska samoocena • Łatwość dostępu do środków psychoaktywnych, • Nadmierne picie alkoholu, palenie papierosów przez rodziców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostarczanie wychowankom wiedzy na temat konsekwencji „brania”, picia, palenia, • Wzmacnianie w wychowankach umiejętności odmawiania, • Podnoszenie poziomu wiedzy na temat szkodliwości uzależnień – poznanie mechanizmu jako choroby trudnej do wyleczenia, • Wskazywanie wychowankom alternatywnych sposobów spędzania czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia profilaktyczne: <ul style="list-style-type: none"> ○ Udział wychowanków w zajęciach profilaktyki uzależnień, zachowań agresywnych, przynależności do nieakceptowalnych społecznie subkultur młodzieżowych, radzenie sobie w trudnych sytuacjach przemocy rówieśniczej, ○ Indywidualne rozmowy wychowawcze z dziećmi i młodzieżą dotyczące korygowania niewłaściwych form zachowań ○ Dostarczanie wychowankom wiedzy na temat sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami • Spędzenie czasu wolnego: <ul style="list-style-type: none"> ○ Organizowanie wyjazdów i wycieczek,
<p><u>Słabe wyniki w nauce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lenistwo, • Niska samoocena wychowanków, • Problemy rozwojowe, • Brak celów życiowych, • Sytuacja rodzinna, • Niski poziom motywacji, • Częste nieobecności. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie aktywizujących metod nauczania, pomoc w odrabianiu lekcji, • Motywowanie wychowanków do systematycznej nauki, • Częste nagradzanie, • Prowadzenie kółek zainteresowań, • Umożliwianie zdobycia nowych umiejętności wg potrzeb dzieci, 	<ul style="list-style-type: none"> • Spędzenie czasu wolnego: <ul style="list-style-type: none"> ○ Organizowanie wyjazdów i wycieczek,

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie sieci pomocy koleżeńskiej, • Prezentowanie osiągnięć wychowanków, • Rozpoznawanie problemów rozwojowych, wychowawczych i rodzinnych wychowanków. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Gry i zabawy ruchowe, ○ Gry świetlicowe integracyjne, ○ Rozgrywki sportowe, ○ Gry terenowe, rajdy. • Zajęcia korekcyjne: <ul style="list-style-type: none"> ○ Przeprowadzanie cyklicznych zajęć sportowych, ○ Pomoc w odrabianiu lekcji i nadrabianiu zaległości szkolnych ○ Gry i zabawy ruchowe usprawniające motorykę dzieci i młodzieży, • Akcje promujące pozytywny stosunek do zwierząt i ochrony środowiska, • Lekcje savoir-vivre'u, • Konsekwentne reagowanie na przejawy niewłaściwych zachowań i postaw, • Prelekcje i warsztaty dla rodziców, • Konsultacje, spotkania indywidualne.
<p><u>Zagrożenie niedostosowaniem społecznym</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpad rodziny, • Rodziny dysfunkcyjne, • Traumatyczne sytuacje losowe, • Środowisko pozaszkolne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Praca z dzieckiem, • Dostarczanie wiedzy na temat możliwości otrzymywania pomocy, • Informowanie o możliwości uzyskania pomocy materialnej i socjalnej wychowankom najuboższym, kolonie, zimowiska, zakup odzieży, książek, bezpłatne obiady, • Uczenie wrażliwości społecznej, • Propagowanie różnorodnych aktywności szkolnych i pozaszkolnych, • Zagrożenie wstąpienia w grupy nieformalne i środowiska przestępcze. 	
<p><u>Środowisko, media i środki informacyjno-komunikacyjne</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Negatywne wzorce w mediach, • Niski poziom kultury osobistej • Brak kontroli dorosłych, • Uzależnienie od komputera i Internetu, • Cyberprzemoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazanie zagrożeń i pozytywnej roli środków masowego przekazu, • Respektowanie norm poprawnego zachowania, • Informowanie o konsekwencjach łamania prawa, • Przekazywanie informacji na temat uzależnienia od komputera i Internetu, • Propagowanie bezpiecznego zachowania w sieci. Promocja bezpiecznych stron i serwisów internetowych, • Przekazywanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych, • Informowanie o zjawisku cyberprzemocy. 	

II. ODBIORCY PROGRAMU

Uczestnikami programu są dzieci i młodzież w wieku 6-16 lat uczęszczająca na zajęcia w placówkach wsparcia dziennego.

III. REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany jest przez kadre wychowawców zatrudnionych w placówkach wsparcia dziennego, wolontariuszy, stażystów, osoby zatrudnione w ramach umów cywilnoprawnych.

IV. CZAS TRWANIA PROGRAMU

Od 01.II.2014 do 31.XII.2015.

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program finansowany jest ze środków własnych gminy, w tym z dochodów uzyskanych z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

VI. OCZEKIWANE EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

- Nabycie świadomości znaczenia poprawnego funkcjonowania,
- Zwiększenie motywacji do osiągania lepszych wyników i osiągnięć w nauce,
- Uzyskanie świadomości zagrożeń wynikających z zażywania środków uzależniających,
- WYROBIENIE nawyku dbałości o własne zdrowie,
- WYROBIENIE postawy tolerancyjnej,
- Wzrost poczucia własnej wartości i znajomość swoich słabych i mocnych stron,
- Wykazywanie większej dojrzałości i samodzielności w podejmowaniu decyzji,
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania,
- Znajomość i stosowanie zasad dobrego wychowania.